

Приета, съгласно решение по т. 5 от извънредно заседание на ООСППК, проведено на 04.04.2019 г.

**Официална позиция на Областния обществен съвет за превенция и
противодействие на корупцията (ООСППК) в област Русе, по
въпросите относно предстоящото приемане на Република България в
Шенген, гласувана и приета на извънредно заседание на ООСППК,
проведено на 04.04.2019 г.:**

Отчитайки отговорите по поставените въпроси на всеки един от членовете на ООСППК, изразени съобразно гледната точка на институцията, която представляват те се формира следната позиция:

Като цяло анкетното проучване извежда изводите, че институциите са отворени към подобряване механизмите на взаимодействие помежду им, както и че имат готовност за работа в Шенгенското пространство.

Предстоящото влизане на Република България в Шенген предполага необходимостта от гарантиране сигурността на гражданите и локализиране навременно на рисковете и проблемите, които могат да се появят пред институциите, които се занимават и управляват разрешителните режими. Приемането на нова нормативна уредба, въвеждането на точно разписани правила, по законосъобразен и целесъобразен начин, би направила работата им по-безрискова и ефективна.

Всеки един от членовете на ООСППК, предвид гледната точка на институцията, която представлява, посочва евентуални рискове, като целта е да се очертаят най-вероятните сценарии за развитие на базата на настоящи процеси и тенденции, за да се направят изводи и препоръки, които да максимализират ползите и да минимализират предизвикателствата за България, предвид предстоящото влизане на страната в Шенген:

1. По първият поставен въпрос *„Има ли постъпила при Вас информация относно координация на действията на централно и местно ниво относно предстоящото приемането на Република България в Шенген /указания, мерки, планове и др./ ?“*, се установява, че официална информация е постъпила само в две от институциите, чиито представители са членове на ООСППК, а именно - Регионална

Приложение № 1
към протокол от заседание
на ООСППК от 04.04.2019 г.

Приета, съгласно решение по т. 5 от извънредно заседание на ООСППК, проведено на 04.04.2019 г. дирекция „Гранична полиция“ – Русе и Областен отдел „Автомобилна администрация“ – Русе. В останалите институции, няма постъпвала информация, свързана с предстоящото приемане на Република България в Шенген. Като цяло членовете на съвета изпълняват Националната стратегия за превенция и противодействие на корупцията в Република България 2015-2020, както и Закона за противодействие на корупцията и отнемане на незаконно придобито имущество. Във всяка регионална структура/институция се прилагат утвърдени антикорупционни процедури/правила.

2. На следващо място по втория поставен въпрос *„Според Вас, кои дейности, свързани с бъдещото членство на България в Шенгенското пространство, като например издаване на документи, граничен контрол, работа с информационната система и т.н. крият корупционни рискове. Моля избройте по възможност най-голям брой такива дейности, като срещу всяка посочите и степента на корупционен риск между 1 и 6, като 1 е за много нисък риск и 6 - за много висока степен на риск.“*, са посочени дейности, като степента на корупционен риск е изчислена средноаритметично на база посочените стойности от членовете на ООСППК, както следва:

- Граничен контрол – 5;
- Работа с информационната система – 5;
- Издаване на документи и визи – 4;
- Усвояване на средства от европейски фондове и програми – 4;
- Визова политика – 5;
- Дейности свързани със засиления миграционен поток по границите на Република България – 5.

3. По отношение на третия поставен въпрос *„Моля, посочете кои са дейностите на централно ниво, които крият корупционен риск във връзка с членството на България в Шенген, като отново посочите степента по шестобалната система?“*, по-голяма част от членовете на ООСППК не са взели позиция, тъй като е извън тяхната юрисдикция. Членовете на ООСППК са представители предимно на териториални структурни звена и като такива нямат

Приложение № 1
към протокол от заседание
на ООСППК от 04.04.2019 г.

Приета, съгласно решение по т. 5 от извънредно заседание на ООСППК, проведено на 04.04.2019 г.

компетенции да сочат обстоятелства, касаещи дейности на структурите функциониращи на централно ниво. Част от посочените отговори касаят следното, като степента на корупционен риск е изчислена средноаритметично на база посочените стойности от членовете на ООСППК, а именно:

- Дейности свързани с промяна в нормативните актове - 3;
- Дейности и процедури по възлагане на обществени поръчки - 4;
- Дейности, свързани с налагане на санкции, контролна дейност - 2;
- Дейности свързани с работата с информационната система – 4
- Дейности по предоставяне на административни услуги, предоставяне на българско гражданство, лицензи, разрешителни и др. – 5;
- Дейности свързани с вътрешната сигурност – 3;
- Дейности свързани с осъществяването на контрол върху финансовите операции – 5.

4. На следващият поставен въпрос **„Моля, посочете кои са дейностите на областно ниво, които крият корупционен риск във връзка с членството на България в Шенген, като отново посочите степента по шестобалната скала?“**, са посочени дейности, като степента на корупционен риск е изчислена средноаритметично на база посочените стойности от членовете на ООСППК, както следва:

- Регулаторни и административни тежести при обслужване на бизнеса и гражданите – 3;
- Дейности в сферата на администрацията – 3;
- Дейности свързани с издаване на документи и визи – 4;
- Дейности по осъществяване на граничен контрол – 4;
- Дейности свързани с работата с информационната система – 4;
- Ниско заплащане, жизнен стандарт – 5.

5. По отношение на пети въпрос **„Моля, посочете кои са дейностите на местно ниво, които крият корупционен риск във връзка с членството на България в Шенген, като отново посочите степента по шестобалната скала?“**, са посочени

Приложение № 1
към протокол от заседание
на ООСППК от 04.04.2019 г.

Приета, съгласно решение по т. 5 от извънредно заседание на ООСППК, проведено на 04.04.2019 г. дейности, като степента на корупционен риск е изчислена средноаритметично на база посочените стойности от членовете на ООСППК, както следва:

- Дейности по предоставяне на митническите услуги – 3;
- Дейности по възлагане на обществени поръчки – 3;
- Дейности при предоставяне на административни услуги, издаване на документи по гражданско състояние, отдаване на имоти, разрешителни и лицензионни режими, липса на прозрачност при извършването им – 4;
- Дейности свързани с адресна регистрация на лица от държави, които не членуват в ЕС – 4;
- Дейности свързани с регистрация на фирми, офиси и данъчни сметки на лица, които не са от държави, членуващи в ЕС- 4.

6. В отговор на шести въпрос *„Кои фактори /географски, криминогенни и др./, които са изразени във вашата сфера, могат да окажат влияние върху корупционния риск във връзка с членството на България в Шенген? Моля, посочете максимален брой фактори?“,* от членовете на ООСППК са посочени:

Географски фактори – географското положение на Русе като граничен район;

- Граници с държави, които не членуват в ЕС, корабоплаване с кораби, които са на държави, нечленуващи в ЕС.
- При липса на реален граничен и митнически контрол – свободно пренасяне на мигранти и наркотици през границата на криминални лица. Съществуващи гранични преходи (ГКПП) в зоната за отговорност, интензивността им на натоварване и обезпечаване на осъществявания граничен контрол с човешки ресурси

Криминогенни фактори – увеличаване на миграционния поток чрез РБ, утвърждаване на българо-румънската граница, като вътрешна за Шенген в условията на неотменени задължения за ефективно противодействие на незаконната миграция;

- Маргинизирани общности; Формираната години наред представа в обществото за по-успешно реализиране на възможности по начин, различен от законовия;
- Злоупотреби и измами с ДДС, въвличане в схеми на данъчни и осигурителни измами или отклонение от облагане.

Приложение № 1
към протокол от заседание
на ООСППК от 04.04.2019 г.

Приета, съгласно решение по т. 5 от извънредно заседание на ООСППК, проведено на 04.04.2019 г.

Други фактори:

- Човешкия фактор, с оглед сигурността на информационните системи;
- Непълна или неясна правна уредба в тази връзка;
- Липса или неспазване на вътрешни правила и процедури;
- Липса на прозрачност при предоставяне на административни услуги;
- Демографският проблем;
- Ниско възнаграждение на служителите в администрациите.

7. По отношение на следващия поставен въпрос **„От гледна точка на структурата, която представлявате, какви мерки бихте предложили за недопускане да се реализират посочените от Вас корупционни рискове при присъединяването на Република България към Шенгенското пространство?“**, всеки един от членовете на ООСППК е посочил евентуални мерки, както следва:

Превантивна дейност – основава се на създаване на условия, благоприятстващи своевременното разкриване и неутрализиране на всеки признак на корупция;

- Извършване на проверки по цикъла на обществените поръчки;
- Транзитни, планови и комплексни проверки на контролната дейност;
- Съвместни проверки с други контролни органи;
- Ротация на служителите в рискови за корупцията зони;
- Видеонаблюдение в контролни кабинети, трасета и зони на ГКПП;
- Координирана работа с полицията, ДАНС и КПКОНПИ – за предотвратяване,

разкриване и доказване на такива деяния;

Налагане върховенството на закона – чрез реализиране в пълнота на функциите на държавните органи; гарантиране по всеки начин ненакърняването на изискваното разделение на властите;

Автоматизиране на процесите с цел намаляване влиянието на човешкия фактор;

- Повишаване на възнагражденията в съответствие с отговорностите;
- Спазване правилата на административното производство и предприемане на

строги дисциплинарни мерки за извършени нарушения и престъпления;

Приложение № 1
към протокол от заседание
на ООСППК от 04.04.2019 г.

Приета, съгласно решение по т. 5 от извънредно заседание на ООСППК, проведено на 04.04.2019 г.

Публичност и прозрачност на предприетите действия за предотвратяване на съответните рискове.

8. На следващо място по отношение на осми въпрос *„Запознати ли сте с мерките за превенция на корупцията, които се прилагат във Вашата сфера с оглед на евентуалното влизане на страната в Шенген? Ако да, то какви са те? Моля посочете.“*, се установява на база попълнените въпросници, че като цяло членовете на ООСППК са запознати с мерките за превенция на корупцията, които се прилагат във представляваните от тях институции. Посочени са мерки, като провеждане на антикорупционни обучения и активно включване на служителите в дейността по предотвратяване на корупцията; извършване на постоянен мониторинг на дефинираните области, направления и лица, уязвими на корупция; приложението на мерки утвърдени с конкретен антикорупционен план; извършването на незапни проверки, текущ контрол, санкционна дейност и др.

9. По последния поставен въпрос *„Кои, според Вас, биха били ефективните мерки за борба с корупцията предвид бъдещото членство на България в Шенген?“*, са посочени отговори, както следва:

За ефективна борба с корупцията предвид бъдещото членство на България в Шенген, би следвало да се засили междуинституционалното взаимодействие, да се създаде координация между специализираните звена за контрол, както и устойчива, синхронизирана нормативна уредба относно борбата с корупцията с шенгенското законодателство;

Създаване на ясни критерии за прилагане на законовите изисквания; налагане на законност и усъвършенстване на нормите винаги в обществен, а не в друг интерес;

Провеждане на антикорупционни обучения и активно включване на служителите в дейността по предотвратяване на корупцията;

Провеждане на честни и обективни конкурси за назначаване на работа на служители в рисковите сфери – издаване на документи, граничен контрол, достъп до информация;

Приложение № 1
към протокол от заседание
на ООСППК от 04.04.2019 г.

Приета, съгласно решение по т. 5 от извънредно заседание на ООСППК, проведено на 04.04.2019 г.

- При възможност разменяне на екипи на ротационен принцип, за да не се създават трайни корупционни връзки;
- Прозрачност и публичност на извършената работа и дейностите, които предстоят;
- По-големи рестрикции за нарушителите на законите;
- Обмяна на опит и унифициране на взаимодействията между институциите;
- Електронно управление и по-лесен и достъпен контрол от страна на служителите на структурата;
- Хармонизиране на законодателството в областта на граничното управление; Създаване на ясни критерии за прилагане на законовите изисквания;
- Изграждане на ефективна система за граничен контрол и предотвратяване на нелегалната миграция и трансграничната престъпност;
- Да се създаде механизъм за публично отчитане на напредъка по дела за корупция;
- Ефективна превенция – адекватно заплащане на служителите в администрациите; Изграждане на работеща система за мотивация на служителите;
- Усъвършенстване подбора на кадри;
- Повишаване изискванията към ръководителите на структурни звена на основно и средно ниво;
- Повишаване на ефективността на службите за сигурност и тяхната техническа обезпеченост;
- Засилване на контрола – граничен, визов и документационен.

Обобщаването на попълнените въпросници, извежда изводите, че инициативата дава възможност за свързаност и добра координираност в работата между всички институции на територията на областта. Те от своя страна търсят успешен модел на взаимодействие помежду им, с цел избягване на корупционни практики, както и начини за една добра подготовка за посрещане на всички произлизащи от предстоящото членство на страна ни предизвикателства.